

KLAGANDE

Abdunaser Abukaf, 19880130-5338

Ombud och offentligt biträde: Biträdande jurist Alexandra Alouch
Advokatbyrån Sörmdal AB

MOTPART

1. Socialnämnden i Motala kommun

2. Fatema Alshgri, 19990904-4563

Ombud och offentligt biträde: Biträdande jurist Sofia Montlin
Kihlstedts Advokatbyrå HB

3. Kauthar Abukaf, 20150611-9328

4. Ezz Abukaf, 20160805-1973

Ställföreträdare och offentligt biträde för 3 och 4:
Advokat Lena Orrenius Edwall
Advokaterna Orrenius & Wangle HB

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 6 augusti 2021 i
mål nr 5098-21, se bilaga A

SAKEN

Beredande av vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser
om vård av unga (LVU)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten avslår överklagandet.

2. Kammarrätten beslutar att ersättning enligt lagen (1996:1620) om
offentligt biträde ska betalas till Alexandra Alouch med 15 137 kr. Av
beloppet avser 11 044 kr arbete, 1 066 kr utlägg och 3 027 kr
mervärdesskatt.

3. Kammarrätten beslutar att ersättning enligt lagen om offentligt biträde ska betalas till Sofia Montlin med 20 080 kr. Av beloppet avser 8 194 kr arbete, 7 178 kr tidspillan, 692 kr utlägg och 4 016 kr mervärdesskatt.

4. Kammarrätten beslutar att ersättning enligt lagen om offentligt biträde ska betalas till Lena Orrenius Edwall med 19 909 kr. Av beloppet avser 9 975 kr arbete, 5 220 kr tidspillan, 732 kr utlägg och 3 982 kr mervärdesskatt.

5. Kammarrätten fastställer förvaltningsrättens sekretessbeslut samt beslutar att 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) även i fortsättningen ska vara tillämplig på de uppgifter som lagts fram vid kammarrättens muntliga förhandling inom stängda dörrar och som inte tagits in i denna dom.

YRKANDEN M.M.

Abdunaser Abukaf yrkar att kammarrätten avslår socialnämndens ansökan om vård enligt LVU av Ezz Abukaf och Kauthar Abukaf.

Socialnämnden, Fatema Alshgri och Lena Orrenius Edwall motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom.

Kammarrätten har hållit muntlig förhandling den 18 november 2021.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Abdunaser Abukaf

Det föreligger inte brister i omsorgen som medför en påtaglig risk för att Ezzs och Kauthars hälsa och utveckling skadas. Vården kan i vart fall beredas dem på frivillig väg. Socialnämndens utredning stämmer inte och bygger till stor del på antaganden. Uppgifterna om våld i hemmet är direkt felaktiga. Han älskar sina barn och vill deras bästa. Han har aldrig varit våldsam mot dem. Det fanns gott om mat hemma. Han behöver bara barntillsyn när han är på jobbet, annars kan han sköta barnen. Han har inte kunnat skapa kontakt mellan barnen och deras mor. Hon kunde däremot sökt kontakt med dem via socialtjänsten. Situationen i hemmet var tidigare ohållbar. När det fanns behov tog han dock självmant initiativ till kontakter med socialtjänsten och till insatser. Om han inte sökt hjälp hade de varit okända för socialtjänsten. Han har mottagit insatser och samtyckt till placering på frivillig väg. Idag har hans situation stabiliserats. Arbetsgivaren i Varberg höll inte vad denne lovat. Han flyttade då till Laxå och sökte därifrån andra anställningar. Han arbetar nu som kock i Örnsköldsvik. Den 29 november 2021 blir han tillsvidareanställd och får samtidigt förstahandskontrakt på sin lägenhet. Eftersom han flyttat till norra Sverige behöver situationen stabiliseras där. Det tar 2,5-3 månader till dess allt

ordnat sig med bl.a. förskoleplatser och barnen kan komma till honom. Under tiden bör de vara placerade med stöd av SoL. Mindre ingripande frivilliga insatser grundade på hans nya livssituation är inte är uttömda. Hans samtycke är tillförlitligt. Han är positivt inställd till socialtjänsten och har alltid varit samarbetsvillig och hjälpsökande.

Socialnämnden

Det finns omfattande brister i Abdunaser Abukafs föräldraförmåga. Det gäller brister beträffande kläder och mat samt uteblivna tandvårdskontroller och BVC-besök. Han har blivit vräkt och fått elen avstängd. Barnen har bevittnat och utsatts för våld. Deras beteenden visar på en miljö med bristande omsorg, känslomässigt och praktiskt. Barnen har svårt att förstå vilka de är i förhållande till varandra. De är gränslösa. De har tagit skada och behöver varsitt familjehem. Abdunaser Abukaf har tidigare sökt hjälp men har också tre gånger tagit tillbaka sitt medgivande till insatser. Hans mottaglighet bedöms låg. Socialtjänsten har inte tillåtit fysiskt umgänge. Abdunaser Abukaf får ringa ett videosamtal i veckan till barnen. De talar med sin mamma var 14:e dag.

Fatema Alshgri

Ezz och Kauthar behöver vara placerade i familjehem. Vården kan för närvarande inte bedrivas på annat sätt än med LVU. Abdunaser Abukafs situation är troligen inte stabil. Han sa samma sak när han var i Varberg. Barnen har sett honom slå henne. De kan också ha blivit slagna. Abdunaser Abukaf har inte låtit henne ha kontakt med barnen. Samtalen hon har nu med barnen ska bygga upp en relation. Kauthar blev vid det första samtalet lite chockad över att hon levde. Om LVU-vården upphör får hon inte träffa barnen. Hon kan för närvarande inte ta hand om sina barn själv men vill på sikt bo med dem.

Lena Orrenius Edwall

Det finns inte skäl att ändra förvaltningsrättens dom eftersom det finns omfattande omsorgbrister beträffande Ezz och Kauthar. Hon träffade dem under handläggningen i förvaltningsrätten och har inför förhandlingen i kammarrätten talat med familjehemmen. Ezz upplevs som ganska orolig och i behov av hjälp och mycket stöd. Abdunaser Abukaf ringer barnen varje söndag. Ezz vill inte bo med sin pappa men träffa honom. Kauthar har kommit in väl i sitt familjehem. Syskonen träffas varannan vecka.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att det föreligger ett vårdbehov beträffande Ezz och Kauthar Abukaf som för närvarande inte kan tillgodoses grundat på samtycke. Det som anförts av Abdunaser Abukaf om förändringarna av hans situation och hur han ser på framtiden, kan inte föranleda någon annan bedömning vad avser barnens vårdbehov och bristen på samtycke till behövlig vård. Förutsättningarna för vård enligt 1 och 2 §§ LVU är därmed uppfyllda. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Bodil Stelzer
f.d. kammarrättsråd
ordförande

Daniel Samuelson
f.d. lagman
referent

Lisa Höglund
t.f. kammarrättsassessor

I avgörandet har även nämndemännen Eva Hjertzén och Jonas Larsson deltagit.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****DOM**
2021-08-06
Meddelad i LinköpingMål nr
5098-21**SÖKANDE**

Socialnämnden i Motala kommun

MOTPARTER**Vårdnadshavare**

1. Abdunaser Abukaf, 19880130-5338

Offentligt biträde: Jur.kand. Alexandra Alouch
Genom substitution: Biträdande jurist Saida Madjid
Advokatbyrån Sörmdal AB

2. Fatema Alshgri, 19990904-4563

Offentligt biträde: Biträdande jurist Sofia Montlin
Genom substitution: Advokat Johan Gezelius
Kihlstedts advokatbyrå HB**De unga**

1. Ezz Abukaf, 20160805-1973

2. Kauthar Abukaf, 20150611-9328

Ställföreträdare och offentligt biträde för 1 och 2: Advokat Lena Orrenius
Edwall, Advokaterna Orrenius & Wangle HB**SAKEN**Beredande av vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om
vård av unga, LVU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Socialnämnden i Motala kommuns ansökan
och beslutar att Ezz och Kauthar Abukaf ska beredas vård med stöd av
1 och 2 §§ LVU.

Förvaltningsrätten förordnar att beslutet om vård ska gälla omedelbart.

Förvaltningsrätten beviljar Alexandra Alouch ersättning med yrkade 26 563 kr, varav 17 813 kr avser arbete, 1 305 kr tidsspillan, 2 132 kr utlägg och 5 313 kr mervärdesskatt.

Förvaltningsrätten beviljar Sofia Montlin ersättning med yrkade 16 450 kr, varav 12 113 kr avser arbete, 979 kr tidsspillan, 68 kr utlägg och 3 290 kr mervärdesskatt.

Förvaltningsrätten beviljar Lena Orrenius Edwall ersättning med yrkade 18 404 kr, varav 12 113 kr avser arbete, 2 610 kr tidsspillan och 3 681 kr mervärdesskatt.

Förvaltningsrätten beslutar att sekretessbestämmelserna i 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämpliga beträffande uppgifter om enskilds personliga förhållanden som lagts fram vid domstolens förhandling inom stängda dörrar och som inte tagits in i denna dom.

ANSÖKAN M.M.

Ordföranden i Socialnämnden i Motala kommun beslutade den 23 juni 2021 att omedelbart omhänderta Ezz och Kauthar Abukaf med stöd av 6 § LVU och besluten verkställdes samma dag. Besluten fastställdes därefter av förvaltningsrätten den 30 juni 2021. Abdunaser Abukaf överklagade förvaltningsrättens beslut och kammarrätten beslutade i dom den 23 juli 2021 att avslå hans överklagan.

Socialnämnden ansöker om att Ezz och Kauthar Abukaf ska beredas vård med stöd av 1 och 2 §§ LVU och yrkar att rättsens beslut ska gälla omedelbart. Nämnden gör gällande att det föreligger brister i omsorgen av de unga, eftersom de inte får sina behov av trygghet, förutsägbarhet, vård, rutiner

eller dagliga omsorg tillgodosedda. Det finns även uppgifter om att de utsatts för våld i hemmet. Det finns därför en påtaglig risk för att de ungas hälsa och utveckling skadas. Vården kan inte ges på frivillig väg.

Abdunaser Abukaf motsätter sig bifall till ansökan. Han gör gällande att det inte föreligger några omsorgsbrister av de unga och det har inte förekommit något våld i hemmet. Det finns inte någon påtaglig risk för att de ungas hälsa eller utveckling skadas. De ungas behov kan tillgodoses på frivillig väg genom mindre ingripande insatser. Det saknas skäl för tvångsvård.

Fatema Alshgri medger bifall till ansökan. Hon anser att det framgår att de unga har utsatts för omsorgsbrister samt våld i hemmet och att det därmed finns en påtaglig risk för att de ungas hälsa eller utveckling skadas. Behövlig vård kan inte ges på frivillig väg, eftersom Abdunaser Abukaf inte samtycker till sådan vård. Hon samtycker till vårdplanen.

Lena Orrenius Edwall medger bifall till ansökan. Hon anser att det föreligger brister i omsorgen av de unga. Det finns även uppgifter om att de utsatts för våld. Det finns därför en påtaglig risk för att de ungas hälsa och utveckling skadas.

Förvaltningsrätten har den 2 augusti 2021 hållit muntlig förhandling inom stängda dörrar.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS ANFÖR

Socialnämnden

De unga har vid flera tillfällen under 2020 varit jourhemsplacerade i perioder utifrån Abdunaser Abukafs bristande omsorgsförmåga. Nuvarande utredning inleddes efter att Abdunaser Abukaf den 23 juli 2021 tagit tillbaka

sitt samtycke till placering av de unga. De unga hade då varit placerade utanför faderns hem sedan i februari 2021, efter att fadern blivit vräkt från sitt boende med anledning av hyresskulder. De unga har tidigare varit placerade tillsammans men är sedan den 18 juni 2021 placerade i varsitt familjehem. De har stora omsorgsbehov som ingen av föräldrarna kan tillgodose. De har utsatts för stora omsorgsbrister, såväl känslomässiga som avseende deras grundläggande behov. De unga känner inte Fatema Alshgri och Abdunaser Abukaf har bl.a. sagt till de unga att deras mor är död. Abdunaser Abukaf har inte kunnat tillgodose deras behov av trygghet, förutsägbarhet, tand- och sjukvård, rutiner eller daglig omsorg.

De unga har vid vistelse på förskola haft för lite och för kalla kläder och när de skulle placeras i februari 2021 var alla kläder som packats med till de unga för små för dem. Vid hembesök hos Abdunaser Abukaf efter att de unga fått flytta hem i november 2020 fanns det endast begränsat med mat hemma hos honom. Abdunaser Abukaf har flyttat mellan olika kommuner och uppger nu att han åter har flyttat till en ny kommun. De unga har uteblivit från flera BVC-kontroller och tandvårdsbesök de senaste fyra åren. Abdunaser Abukaf klarar inte av att sätta de ungas behov före sina egna. Abdunaser Abukaf beviljades i november 2020 insatsen familjebehandling som syftade till att ge honom stöd för att själv ta hand om barnen, men han uppgav att han ville att insatsen skulle bestå av barnpassning medan han arbetade. De unga har var för sig lämnat uppgifter vid olika tillfällen och olika personer om att de blivit slagna av Abdunaser Abukaf. De unga uppvisar tecken på anknytningsstörningar samt bl.a. bristande förmåga att förstå sammanhang och hantera sina känslor, vilket hänger nära samman med avsaknad av en trygg anknytningsperson. När de unga varit placerade tillsammans har Kauthar tagit ett stort ansvar för Ezz och själv uppgett att det är hon som är mamma. De unga har vid umgänge och på förskola uppvisat stor avundsjuka gentemot varandra. Båda barnen har behov av en trygg uppväxt med anknytningspersoner som finns kvar över tid. De unga

har vårdbehov som behöver tillgodoses var för sig vilket medför att de måste placeras i varsitt familjehem.

Den samlade bedömningen utifrån de risk och skyddsfaktorer som framkommit är att det i nuläget finns en påtaglig risk för att de unga allvarligt skadas, både på kort och lång sikt om de inte bereds vård utanför hemmet med stöd av LVU. Vården kan inte ges på frivillig väg, eftersom Abdunaser Abukaf inte samtycker till placeringar för de unga. Abdunaser Abukafs mottaglighet när det gäller att ta emot stöd i sitt föräldraskap bedöms som låg, eftersom han dels inte tagit del av det stöd som erbjudits, dels uttryckt att han inte vill ha något stöd och dels inte visat förståelse för vad han skulle behöva förändra i sitt föräldraskap. Han tillstår varken något våld eller några omsorgsbrister.

Abdunaser Abukaf

Han brister inte i omsorgen av de unga och de uppgifter som lämnats avseende våld i hemmet, mot de unga eller någon annan, är helt felaktiga. Någon kan ha fått barnen att ljuga om att de blivit slagna. Det som framgår av nämndens utredning stämmer inte och den består till stor del av antaganden. Inte heller det som Fatema Alshgri uppger stämmer. Han vill bara de ungas bästa och har sett till att de har det som de behöver och har tagit hand om dem. De unga tar inte ansvar för varandra utan det handlar om att de inom familjen en stark anknytning till varandra. Han har tagit dem till de vårdkontakter som han fått kallelser till. Sedan han flyttade från Gotland har han dock inte fått några sms med kallelser.

Det stämmer att hans situation tidigare varit ohållbar. Han har dock hela tiden självmant vänt sig till nämnden för stöd och hjälp. Han har även föreslagit och mottagit insatser samt samtyckt till placeringar för de unga på frivillig väg under perioder när han behövt ordna med boende eller arbete.

Något annat stöd har han inte behövt. Vid den senaste placeringen sa han till nämnden att han endast behövde en placering för de unga under tre eller fyra månader för att hinna få ett boende i Varberg. När handläggaren sedan sa att de unga behövde vara placerade under längre tid drog han tillbaka sitt samtycke. Inför placeringar har han pratat med de unga om varför de skulle bo i andra familjer under en tid. De unga är smarta och förstod därmed varför de blev placerade i andra familjer.

Hans situation har stabiliserats sedan de unga blev placerade. Han hade planerat att flytta till Varberg men i och med nämndens ansökan har han istället flyttat till sin fru i en annan kommun för att kunna bo närmare barnen. Han bor nu hos sin fru tillsammans med hennes barn i en lägenhet om fyra rum. De unga kan därmed få ett eget rum i det nya boendet och han vill att de ska bo hos honom. Han har även en timanställning som han räknar med ska omvandlas till en fast anställning i närtid.

Fatema Alshgri har friskrivit sig från ansvaret för barnen och hade hon velat ha kontakt med barnen hade hon kunnat ta kontakt med nämnden. När han såg att Fatema Alshgri inte tog några initiativ för att träffa barnen tyckte han att det var bättre att hon höll sig långt ifrån dem.

Det saknas sammantaget skäl för LVU. Nämnden har inte heller prövat mindre ingripande insatser än LVU utifrån hans nuvarande förhållanden.

Fatema Alshgri

Hon har inte haft någon kontakt med de unga på två och ett halvt år men hon delar den bild som framkommer av nämndens utredning. Det finns inget skäl till att de unga skulle ljuga om att de blivit slagna. När hon bodde tillsammans med Abdunaser Abukaf kunde han skrika och slå henne med öppen hand. Hon har inte sett honom slå de unga men han kunde bli arg och

skrika på de unga. Det var hon som fick ta ansvaret för hemmet och de unga när de bodde tillsammans. De hade ofta ont om pengar och ingen mat hemma utan åt hemma hos släktingar.

När hon lämnade Abdunaser Abukaf var hon i en skör situation och hade svårigheter med hälsan. Hon kunde inte ta hand om de unga och nämnden föreslog därför att de skulle bo hos Abdunaser Abukaf. Nämnden visste inte att han inte kunde ta hand om de unga men hon tänkte att det ändå var för deras bästa. Efter att hon lämnat Abdunaser Abukaf, begränsade han hennes samtal med de unga genom att inte svara, blockera henne eller endast låta henne prata en kort stund med dem. Han kunde under samtalen säga att hon var en dålig mamma eller att hon inte var deras mamma. Vid det senaste samtalet för två och ett halvt år sedan hotade Abdunaser Abukaf henne och hon har därefter inte haft någon kontakt med de unga.

De unga kan utifrån vad som framkommit inte bo hos Abdunaser Abukaf. Hon vill gärna ha kontakt med de unga och träffa dem, men det är tydligt att Abdunaser Abukaf inte vill att de ska ha kontakt med henne. Hon förstår att hennes kontakt med de unga behöver byggas upp över tid och de kan inte bo hos henne just nu utifrån hennes personliga omständigheter. Hon har efterfrågat umgänge med de unga när hon pratat med nämnden men de har endast sagt att de ska återkomma om det.

Lena Orrenius Edwall

Hon har träffat de unga i deras respektive familjehem. Kauthars familjemamma har uppgett att hon fungerar bra hos dem och att hon inte visat några tecken på oro. I början ska Kauthar ha tagit på sig en vuxenroll och tillexempel duktat bordet och familjehemmet har jobbat på att hon ska få vara ett barn vilket fungerat successivt bättre och bättre. Även Ezz har tidigare varit placerad i samma familjehem och familjemamman sa att

Kauthar tagit mer plats och varit mer som en mamma för Ezz när de varit placerade tillsammans. Kauthars familjehemsmamma anser att det är bättre om de unga får vara placerade var för sig och att man bygger upp ett umgänge mellan dem. Ezz verkar känna sig som hemma i sitt nya familjehem och kunde prata bekvämt med sin familjehemsmamma. Ezz familjehemsmamma sa att Ezz uppvisar tecken på oro och har behov av att få komma till ro och få en stabil tillvaro.

I egenskap av ställföreträdare för de unga anser hon att det föreligger brister i omsorgen av de unga. De unga har även lämnat uppgifter om våld i hemmet. Ezz och Kauthar är små barn och under deras korta liv har de förlorat sin mor samt på grund av Abdunaser Abukafs bristande förmåga inte kunnat bo hemma. De har tvingats flytta mellan olika orter. Abdunaser Abukaf anser att han kunnat förklara för de unga att de bott i annan familj tillfälligt. Att tro att så unga ska förstå varför de blir bortlämnade under så lång tid, är i sig en omsorgsbrist. Abdunaser Abukaf har sagt att hans situation har stabiliserats, men han har nu i närtid åter ändrat sig kring var han ska bo. En flytt tillbaka till honom skulle innebära ännu en ny situation och ett nytt boende för barnen. De unga behöver stabilitet och tillgång till stabila vuxna över tid. Det är viktigt för de unga att de kan få ha kontakt med båda sina föräldrar om det är möjligt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Den som är under 18 år ska enligt 1 och 2 §§ LVU beredas vård med stöd av LVU om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk att den unges hälsa eller utveckling skadas och det kan antas att

behövlig vård inte kan ges med samtycke av vårdnadshavarna. Barnets bästa ska vara avgörande.

Förvaltningsrättens bedömning

Det framgår enligt förvaltningsrätten utifrån utredningen i målet och vad som framkommit på den muntliga förhandlingen att det förekommit omfattande brister avseende de ungas omsorg under tiden de bott hos Abdunaser Abukaf. Omsorgsbristerna har omfattat såväl de ungas behov av trygghet som deras behov av förutsägbarhet, tillgång till vård, rutiner och daglig omsorg. Att Abdunaser Abukafs situation förändrats i närtid medför enligt förvaltningsrätten inte att brister läkts, eftersom han varken uppvisat någon insikt avseende bristerna eller sökt något stöd för att utveckla sin förmåga i dessa delar.

Avseende frågan om våld i hemmet konstaterar förvaltningsrätten att detta grundar sig i uppgifter som de unga var för sig lämnat till olika personer i olika sammanhang samt lämnat likartade uppgifter över tid. Även modern har uppgett att det förekommit våld i hemmet under den tid som hon bodde tillsammans med barnen och Abdunaser Abukaf. Vad Abdunaser Abukaf anfört förtar enligt förvaltningsrätten inte tyngden av Ezz och Kauthar berättelser. Förvaltningsrätten anser att Ezz och Kauthars berättelser, även med hänsyn till deras låga ålder, ska tillmätas sådan tyngd att det genom deras uppgifter är tillräckligt styrkt att det har förekommit våld i hemmet.

Det står för förvaltningsrätten klart att de ovan nämnda förhållandena medför en påtaglig risk för att de ungas hälsa och utveckling skadas. Det framgår dessutom av utredningen att de unga redan uppvisat tecken på att ha tagit skada av missförhållandena i hemmet.

Nämnden har bedömt att behövlig vård för de unga är placering i varsitt familjehem. Med hänsyn till det som framkommit angående de unga delar förvaltningsrätten nämndens bedömning. De unga känner inte Fatema Alshgri och hon har själv uppgett att hon inte kan ta hand om dem utifrån sin nuvarande situation. Abdunaser Abukaf samtycker inte till att de unga placeras utanför hemmet. Mot denna bakgrund och utifrån vad som framkommit i målet saknas det enligt förvaltningsrätten möjlighet att bereda de unga behövlig vård på frivillig väg.

Mot denna bakgrund är förutsättningarna för att bereda Ezz och Kauthar Abukaf vård med stöd av 1 och 2 §§ LVU uppfyllda och socialnämndens ansökningar ska därför bifallas. Eftersom Ezz och Kauthar Abukaf är omhändertagna, ska beslutet om vård gälla omedelbart.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-01).

Ronny Idstrand
Chefsrådman

I avgörandet har även nämndemännen Gudrun Eklund, Christina Blomqvist och Bo Jörstål deltagit. Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Mattias Tunón.

Hur man överklagar

FR-01

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha.
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.